ਦਾਮੋਦਰ ਨਰਾਇਣ ਸਾਵਲੇ (ਡੀ) ਥਰੂ ਐੱਲ.ਆਰ.ਐੱਸ.

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜਰਾਵ ਬਾਜੀਰਾਓ ਮਾਸਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 930)

04 ਮਈ, 2023

[ਐਮ ਆਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੀ ਟੀ ਰਵਿਕੁਮਾਰ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1947 ਦੀ ਰੋਕਥਾਮਃ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ - ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 3 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਟਾ ਵਾਲਾ ਸੂਟ ਫੀਲਡ - ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ, ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੋਂ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ 2 ਏਕੜ 20 ਗੁੰਟੇ - ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਕੋਲ ਬਚਿਆ-ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸਹਿ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸਾਲ 1979 ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖੇਤਰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ - ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੇ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ-ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਟੁਕੜੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਯੂ/ਐਸ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 9 (1) ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗ ਸਕਦਾ-ਅਪੀਲ' ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵਿਕਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ, ਉਹ ਵੀ, ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ-ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ –

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਉਪ ਧਾਰਾ 8,9,31,36 ਏ, 36 ਬੀ. ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908 ਆਰਡਰ. ਅੱਠਵਾਂ ਨਿਯਮ 6 ਏ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕਾਊਂਟਰ ਕਲੇਮ - ਕਦ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ –

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ। ਅੱਠਵਾਂ ਨਿਯਮ 6 ਏ, ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ, ਇਕਲੌਤੇ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ-ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 6 ਏ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਲੇਨਟਾਂ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਵੇਂ ਮੂਲ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ-ਦਾਅਵੇ' ਤੇ - ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਵਿਵਾਦ, ਜੇ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਹਿ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1947 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੋਟੀਫਾਈਡ 'ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ' ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 18][191-ਈ]

1.2 ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿਕਲਪਿਕ ਅਸੰਗਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਆਪਸੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉਠਾਉਣਾ ਸਿਰਫ ਉਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 19][191-ਜੀ-ਐਚ]

1.3 ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਦਲੀਲਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ। [ਪੈਰਾ 20][192-ਏ-ਬੀ]

1.4 ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 04.07.1978 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਤੇ 21.04.1979 (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128) ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ. ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 22][193-ਬੀ-ਡੀ]

1.5 ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਏ ਅਤੇ 36 ਬੀ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 23][193-ਡੀ-ਈ]

1.6. ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਜੇ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ' ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ 'ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ' ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ (ਮੁੱਦਿਆਂ) ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਕਲੌਤਾ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਬਿਆਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ-ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐੱਲ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੁਆਰਾ

ਹੁਕਮ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 6 ਏ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਪਸੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 24][194-ਏ-ਐਫ]

1.7 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ (ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ' ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ, ਉਹ ਵੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। [ਪੈਰਾ 27][195-ਬੀ-ਡੀ]

1.8 ਵਿਵਾਦਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 21.04.1979 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 6 ਏ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ-ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਦੋਵੇਂ ਮੂਲ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਉੱਤੇ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ 04.07.1978 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ, ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। 128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 21.04.1979 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। 3000/- ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਦਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 30][197-ਏ-ਜੀ]

1.9 ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ) ਅਤੇ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਵਰਚੁਅਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਮਿਤੀ 21.04.1979 (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128) ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 31][197- ਐੱਚ; 198-ਏ-ਸੀ]

1.10 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 2 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਟਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਹੱਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ; ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ

ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਜੋਂ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਨੂੰ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਨੌਂ (9) ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ. ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ. 128 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ 3 ਏਕੜ 20 ਗੁੰਟਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੀ ਪਿੰਡ ਦਾ 20/2 ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੀ ਉਸੇ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। 128 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 3000/- ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 7000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਹੱਦ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਸੀ। 128. ਕਿਉਂਕਿ 04.07.1978 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ/ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹੱਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਪਰ ਐਕਸਟੈਂਟ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ. 128 ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਰਸੀਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਟੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 128 ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਵਿਵਾਦ, ਜੇ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਹਿ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ. ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੇ ਖਾਲੀਪਣ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਥਿਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 34][200-ਬੀ-ਐਚ; 201-ਏ-ਬੀ]

1.11 ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 100/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਪੂਰਕ 128 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ 128 ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਲੇਖ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣ। ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਟੈਂਸ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। 128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। [ਪੈਰਾ 35][201-ਈ-ਐਚ]

1.12 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 36][202-ਏ-ਬੀ]

ਚਰਣਜੀਤ ਅਤੇ ਹੋਰ . ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2013) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 163: [2013] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 688; ਆਦਮਬਾਈ ਸੁਲੇਮਾਨਭਾਈ ਅਜਮੇਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2014) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 716: [2014] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 48; ਜਗ ਮੋਹਨ ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡੇਰਾ ਰਾਧਾ ਸਵਾਮੀ ਸਤਿਸੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1996) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 699: [1996] 2 ਪੂਰਕ . ਐਸਸੀਆਰ 509; ਰੋਹਿਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2006) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 734: [2006] 7 ਪੂਰਕ . ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 278-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(2013) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 688	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 10
[2014] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 48	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 10
[1996] 2 ਪੂਰਕ . ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 509	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 25
[2006] 7 ਪੂਰਕ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 278	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 26

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦੇ 930.

ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 30.10.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਐੱਸ. ਏ. ਨੰ. 1995 ਦਾ 435.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪੂਰਵਾ, ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਐੱਮ. ਜਾਧਵ, ਬ੍ਰਿਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਾਹ, ਮੈਸਰਜ਼ ਐੱਸਐੱਮ ਜਾਧਵ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ, ਐਡ. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।
ਕਿਸ਼ੋਰ ਲੰਬਾਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਜਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਲੰਬਾਟ, ਸਚਿਨ ਪਾਹਵਾ, ਮੈਸਰਜ਼ ਲੰਬਾਟ ਐਂਡ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਐਡ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਸੀ. ਟੀ. ਰਵਿਕੁਮਾਰ, ਜੇ.

1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਬੰਬਈ, ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ 1995 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 435 ਵਿੱਚ 30.10.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ 1987 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 98 ਵਿੱਚ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬੁਲਢਾਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਚਿਖਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 1985 ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ. 257 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1979 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ. 104 ਵਜੋਂ ਨੰਬਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹੈ।
2. ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 20/2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਖੇਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਹੱਦ ਪਿੰਡ ਗੰਗਲਗਾਓਂ, ਤਾਲੁਕ ਚਿਖਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੁਲਢਾਣਾ ਵਿੱਚ 3 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਟਾ ਹੈ, ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ -
ਮੂਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਅਰਥਾਤ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਣਪਤ ਮਾਸਕੇ ਅਤੇ ਤੇਜਰਾ ਬਾਜੀਰਾਓ ਮਾਸਕੇ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖੇਤਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 21.04.1979 ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ -128). ਇਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। 25.04.1979 ਨੂੰ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ 21.05.1979 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ 128) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ, ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ 3 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਹੱਦ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਰੁ.10,000/- ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕੁੱਲ ਹੱਦ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਟਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਰਿਹਾ।

ਦਾਮੋਦਰ ਨਰਾਇਣ ਸਾਵਲੇ (ਡੀ) ਥਰੂ ਐੱਲ.ਆਰ.ਐੱਸ. ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜਰਾਵ ਬਾਜੀਰਾਓ ਮਾਸਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.]

ਬਾਕੀ ਇਕ ਏਕੜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਐੱਸਐੱਲਪੀ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਉੱਠਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਜੋਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ' ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ, ਅਜਿਹੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ/ਅਸਲ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. ਇੱਥੇ 2 ਤੋਂ 6. ਮਾਨਯੋਗ ਚੈਂਬਰ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਐੱਸਐੱਲਪੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 6, ਮਿਤੀ 22.11.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ. ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਅਰਥਾਤ, ਇੱਥੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਥੇ 7 ਤੋਂ 9 ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ।

3. ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਬੇਈਮਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨਃ-

ਸੇਲ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 21.04.1979 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ 128) ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ, ਸੇਲ ਡੀਡ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 128) ਦੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੇਲ ਡੀਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਨੀ ਲੈਂਡਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ ਰੁ.1000/- ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੁ.1500/- ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁੜ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੂਲ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ

ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੰਗੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਦੋ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ ਵੀ ਉਠਾਏਗਾ; ਪਹਿਲਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1947 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਬੰਬੇ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1946 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਸਲ ਕਿਸਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ 2 ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਰੁ.1200/- ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

4. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ-

ਮੁੱਦੇ	ਲੱਭਤਾਂ
1. ਕੀ ਮੁਦਈ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੂਟ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੱਕ ਖੇਤਰ ਕਥਿਤ?	ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ.
2. 2. ਕੀ ਉਹ ਅੱਗੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਟ ਸੇਲ ਡੀਡ ਲਈ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ?	ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ
3. ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਸੂਟ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਤਰ ਮੇਸਨੇ	ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ
4. ਕੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ.2 ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਟ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਜਾਅਲੀ, ਧੋਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਾਤਰ?	ਹਾਂਜੀ ਵਿਚ ।
5. ਅੱਗੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਸੇਂਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹਾਂਜੀ ਵਿਚ ।

ਦਾਮੋਦਰ ਨਰਾਇਣ ਸਾਵਲੇ (ਡੀ) ਥਰੂ ਐੱਲ.ਆਰ.ਐੱਸ. ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜਰਾਵ ਬਾਜੀਰਾਓ ਮਾਸਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ

[ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.]

ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਪੈਸੇ ਲੈਂਡਿੰਗ?

6. ਕੀ ਉਹ ਅੱਗੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ?	ਹਾਂਜੀ ਵਿਚ ।
7. ਕੀ ਉਹ ਅੱਗੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੂਟ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ?	ਹਾਂਜੀ ਵਿਚ ।
8. ਕੀ ਉਹ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਸੂਟ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਥਿਤ?	ਹਾਂਜੀ ਵਿਚ ।
9. ਕੀ ਉਹ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸੀਮਾਂਤ ਮਾਲਕ ਹੈ ਦੇ ਪੈਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ	ਹਾਂਜੀ ਵਿਚ ।
10. ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਖਰਚੇ?	ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

5. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. 1987 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 98 ਵਿੱਚ, ਅਸਫਲ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ:

ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ:

ਪੁਆਇੰਟ	ਫੰਡਿੰਗਜ਼
1. ਕੀ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਐਕਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। 128 ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ?	'ਹਾਂ'
2. ਕੀ ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਐਕਸ. 128 ਇੱਕ ਨਾਮਾਤਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।	ਹਾਂ'
3. ਕੀ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?	'ਹਾਂ'
4. ਕੀ ਹੁਕਮ?	ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

7. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ 128) ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਭਾਵ, ਮੁਦਈ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ। (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ 128) ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 27.04.1979 (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ 113) ਦੇ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਕੀਲ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਵਜ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਵੇਗਾ। (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ 128). ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨਾਮਾਤਰ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਦਾਮੋਦਰ ਨਰਾਇਣ ਸਾਵਲੇ (ਡੀ) ਥਰੂ ਐੱਲ.ਆਰ.ਐੱਸ. ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜਰਾਵ ਬਾਜੀਰਾਓ ਮਾਸਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.]

ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
(ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ).

8. ਇਹ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 1995 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 435 ਮੂਲ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਰਥਾਤ, ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਜੋ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ।
9. ਵਿਵਾਦਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 15.10.2015 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ -
[1] ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੇ 21.04.1979 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹੱਕਦਾਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 128 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ?
[2] ਕੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ. 2 ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ.128 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨਾਮਾਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
[3] ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ?
10. ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਕਤ ਅਨੁਛੇਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਲਟਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰਾਏ ਹੈ, ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਚਰਣਜੀਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [1] ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਦਮਭਾਈ ਸੁਲੇਮਾਨਭਾਈ ਅਜਮੇਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ[2] ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

[1] (2013) 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 163
[2] (2014) 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 716

ਆਰਟੀਕਲ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈਃ

(i) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 128 ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਹੈ।

(ii) ਇਸ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੋਵੇਂ ਮੂਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ)

(iii) ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਇੱਥੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਨੇ 2 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ 128 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਇੱਥੇ ਵੀ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਰਕਮ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਾਮਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ)

11. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ/ਨੁਕਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣੇ ਹਨ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

12. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੰ. 3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਪਰ ਕੱਢੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ। 128, ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

ਦਾਮੋਦਰ ਨਰਾਇਣ ਸਾਵਲੇ (ਡੀ) ਥਰੂ ਐੱਲ.ਆਰ.ਐੱਸ. ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜਰਾਵ ਬਾਜੀਰਾਓ ਮਾਸਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.]

128 ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ 21.04.1979 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ 04.07.1978 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1882 ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1908 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ 21.04.1979 ਨੂੰ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ 128 ਸੇਲ ਡੀਡ ਦੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 128 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ' ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੇ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 04.07.1978 ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਇੱਕ 'ਟੁਕੜਾ' ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36ਏ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਉਸ ਪਹਿਲੂ' ਤੇ ਸਿਰਫ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। -

"16. ... ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਦਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਮੂਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ 1 ਅਤੇ 2 ਦਰਮਿਆਨ 2 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਟਾ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਅਰਥਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ,

ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਏਕੜ ਦਾ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ' ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ 128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਉਕਤ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ।

15. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਉੱਤੇ ਸਥਾਪਤ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ/ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰਨ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਖਰੇਵੇਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (1) ਉਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਵੰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਲੈਂਡ' ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਜ਼ਮੀਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, 'ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਵੇਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ'। ਉਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ 'ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ' ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।–

5. "ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ" ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। - -ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਰਤਮਾਨ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, [ਜਾਂ ਇਹ ਖੁਦ] ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ "ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ" ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

[ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "ਜੀਵਤ ਵਿਅਕਤੀ" ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਨਿਗਮਿਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

16. ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਟੀਪੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 'ਵਿਕਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ-

54. "ਵਿਕਰੀ" ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।—"ਵਿਕਰੀ" ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੈ।

ਦਾਮੋਦਰ ਨਰਾਇਣ ਸਾਵਲੇ (ਡੀ) ਥਰੂ ਐੱਲ.ਆਰ.ਐੱਸ. ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜਰਾਵ ਬਾਜੀਰਾਓ ਮਾਸਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.]

17. ਸ਼ਬਦ 'ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ' ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ 'ਸੇਲ' ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਟੀ. ਪੀ. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਰੀ, ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ, ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟੀਪੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 100 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਰੁ.100/- ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ. ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ-

"ਜਦੋਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ;"

18. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੋਟੀਫਾਈਡ' ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਰੋਕਣਾ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ, ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇੱਥੇ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਸੀ/ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਆਪਸੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿਕਲਪਿਕ ਅਸੰਗਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਆਪਸੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉਠਾਉਣਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

20. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਾਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ-

[36 ਏ] (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਮਾਮਲਾਤਦਾਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

21. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਬੀ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

[36B] (1) ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਮਾਮਲਾਤਦਾਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਮਾਮਲਾਤਦਾਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਏਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ।

22. ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1908 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ.' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ ਜੋ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਕਨਵੈਨਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਇਸ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (3) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵੱਲ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਖਾਲੀਪਣ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਹ 15 ਨਵੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 2017 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 31, ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਰੋਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਹੈ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕਾਹਲੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ

ਦਾਮੋਦਰ ਨਰਾਇਣ ਸਾਵਲੇ (ਡੀ) ਥਰੂ ਐੱਲ.ਆਰ.ਐੱਸ. ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜਰਾਵ ਬਾਜੀਰਾਓ ਮਾਸਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.]

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੁਲਝਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਖੁਦ ਹੀ ਲਾਗੂਤਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਖੇਤਰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਸੂਚਿਤ 'ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ' ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 04.07.1978 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਤੇ 21.04.1979 (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128) ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ. ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ।

23. ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਏ ਅਤੇ 36 ਬੀ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

24. ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਲ 1979 ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ/ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਰੋਕਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਧਾਰਾ 36 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਅਰਥਾਤ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਮਾਮਲਾਤਦਾਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸੁਲਝਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਉਣ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਜੇ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ' ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ 'ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ' ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ (ਮੁੱਦਿਆਂ) ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਕਲੌਤੇ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਕਥਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਦਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 6 ਏ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੂਲ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਪਸੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

25. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਜਗ ਮੋਹਨ ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡੇਰਾ ਰਾਧਾ ਸਵਾਮੀ ਸਤਿਸੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ .[3] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 6 ਏ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਚੌੜਾਈ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋਪਾਰਟੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜੋ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਹੁਣ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ" ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਤੋਂ

[3] (1996) 4 ਐਸਸੀਸੀ 699

ਕਾਊਂਟਰ ਕਲੇਮ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਵੇ।

26. ਰੋਹਿਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [4] ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 6 ਏ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

27. ਹੁਣ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' (ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ' ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਏ ਹਾਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 9, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨੰ. 2 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

28. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 9, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਾਂਗੇ ਕਿ' ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ 'ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਅਰਥਾਤ, "ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਦਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 6ਏ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ' ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ 'ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ' ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਲਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਗਭਗ ਪੱਕੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕੰਡਮ ਐਲੇਗਾਟਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਇੱਕ 'ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ' ਹੈ ਜੋ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਕਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੈ, ਕੀ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਏਕੜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

[4] (2006) 12 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 734

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮਿਤ ਆਦਿ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 26 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀਃ -

"26. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 2 (ਐੱਸਆਈਸੀ ਨੰਬਰ.9) ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਨੰ. ਮੁਦਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 2 ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਏ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਐਕਸਐਚ 128 ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 9 ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 9 ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

29. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 2 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਾਠ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈਃ-

"24. ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਐਕਸਟੈਂਟ' ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 128 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 3, 000/- ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਕਤ ਹੱਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਸਟੈਂਟ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। 128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾਃ-

"24. ... ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ 20/2 ਟੁਕੜੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੁਆਰਾ ਹਿੱਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ, ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ. [2] ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ. ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਰੀ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗ ਸਕਦਾ।

30. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ 'ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 04.07.1978 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ 21.04.1979 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੋਹਿਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 6 ਏ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ-ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਦੋਵੇਂ ਮੂਲ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ-ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ 04.07.1978 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ, ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। 128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 21.04.1979 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਸ. 3000/- ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਦਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

31. ਇਸ ਲੰਬੀ ਚਰਚਾ ਦੀ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 04.07.1978 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ, ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ) ਅਤੇ ਵਰਚੁਅਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਬਿਲਕੁਲ ਅਸਥਿਰ ਹਨ. ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਤੀ 21.04.1979 (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128) ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਸਥਿਰ ਹੈ. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਗੇ।

32. ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਨਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਜਿਸ ਨੇ 21.04.1979 (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128) ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। 100/- ਭਾਰਤੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੇਲ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਪਾਠ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੇਲ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਉਸ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਬੇਰਿੰਗਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

33. ਇਹ ਆਮ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 21.04.1979 (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128) ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਰਥਾਤ, ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਅਮਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਰਥਾਤ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਅਮਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ

ਦਾਮੋਦਰ ਨਰਾਇਣ ਸਾਵਲੇ (ਡੀ) ਥਰੂ ਐੱਲ.ਆਰ.ਐੱਸ. ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜਰਾਵ ਬਾਜੀਰਾਓ ਮਾਸਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ
[ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.]

ਸੱਚਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ' ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਬੋਝ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ 'ਤੇ ਸੀ। ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ 128 ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੱਦ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ '1 ਹੈਕਟਰ, 42 ਆਰ (3.20)' ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 20/2 ਪਿੰਡ-ਗੰਗਲਗਾਓਂ, ਤਾਲੁਕ-ਬੁਲਢਾਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਚਿਖਲੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਗਏ 3 ਏਕੜ 20 ਗੁੰਟਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਹੱਦ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਏਕੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 20/2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਿਰਫ 2 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਟਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਹੱਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰ. 20/2 ਜੋ, ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ 04.07.1978 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਅਨੁਸਾਰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 3000/- ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 26 ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:-

"ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਜਾਂ ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 113 ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 128 ਵਿਖੇ ਵਿਕਰੀ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਕੁੱਲ 3000/- ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ 2 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਟਾ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਵਾਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ, ਇੱਕ ਏਕੜ ਦੀ ਉਕਤ ਹੱਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਅਸੰਭਵ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਮਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਏਕੜ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

34. ਹੁਣ, ਜਿਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 2 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਟਾ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਹੱਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ। ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਜੋ ਕਿ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਹੈ. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਹਿਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰਡਰ VII। ਰੂਲ 6 ਏ, ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਜੋਂ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਨੂੰ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਨੌਂ (9) ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ. ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ. 128 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ 3 ਏਕੜ 20 ਗੁੰਟਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 20/2 ਪਿੰਡ ਗੰਗਲਗਾਓਂ ਦਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੀ ਉਸੇ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। 128 ਰੁਪਏ 3000/- ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ 7000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਾਕੀ ਹੱਦ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ. 128. ਕਿਉਂਕਿ 04.07.1978 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ/ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹੱਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਪਰ ਐਕਸਟੈਂਟ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ. 128 ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਰਸੀਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸਟੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 128 ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 04.07.1978 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਵਿਵਾਦ, ਜੇ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਕੋਡਫੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ. ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੇ ਖਾਲੀਪਣ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਅਸਥਿਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

35. ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ/ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਐਕਸਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ. 128, ਇਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਬੂਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਤੇ 92 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ, ਪੈਰੋਲ ਸਬੂਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੋ ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕਿ ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਐਕਸਟ. 128 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 3000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 04.07.1978 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੀ ਸਹਿ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 04.07.1978 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਾਹਰੀ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ, ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 100/- ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.128 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਲੇਖ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣ। ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਟੈਂਸ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। 128 ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

36. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 30.10.2015 ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. ਬੰਬਈ, ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੁਆਰਾ 1995 ਦਾ 435 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੁਆਇੰਟ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਚਿਖਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ. 1985 ਦਾ 257. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬੁਲਢਾਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। 1987 ਦਾ 98 ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ. 1985 ਦਾ 257.

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਕ: ਤਮਨਾ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler